

drivende i Et og Alt. Man kan ikke betragte dem som private Næringsdrivende, for det Første fordi de saavel ved den bestaaende Lovgivning som ved den nye Ordning, der foreslaaes indført, nyde et meget betydeligt Monopol med Hensyn til visse Forretningers Udførelse, og som Følge deraf ogsaa ganske naturligt bør underkaste sig en vis Kontrol, men dernæst ogsaa, fordi, ganske affet fra Monopol-spørgsmaalet, er Bestaffenheden af de Forretninger, de befatte sig med, en saadan, at de maa betegnes som offentlige Forretninger, Forretninger, der ikke falde i den privat-økonomiske Sfære, men indenfor hele den offentlige Virksomheds Omraade, Forretninger, af hvis mere eller mindre dygtige og hæderlige Udførelse Retspleiens heldige Virkemaade afhænger. Fremdeles gaar jeg ud fra, at en saadan Kontrol kan ikke engang udføres blot derved, at der er visse Straffebestemmelser, som kunne hævdes igjennem Netterne overfor Sagsførerne, at der er et System af Forbudsregler, der gjælde for dem, og med Hensyn til hvilke de kunne drages til Ansvar overfor Domstolene, men at der maa være en lettere Afgang baade for det Offentlige og de Private til at faae udøvet den fornødne Kontrol med Sagsførerne. Det er en meget daarlig Krøft for en privat Mand, som f. Ex. antager, at en Sagsfører har forurettet ham ved at lade ham betale altfor Meget eller ved at trække Udførelsen af visse Forretninger utilbørligt ud, hvis man vil henvise denne Mand til at søge Sagsføreren, det er kostbart og varer uendeligt længe, inden han kan naae noget Resultat ad den Vej. Derfor er det, at det vil være i høj Grad af Interesse for Befolkningen, for Publikum, at der i saadanne Tilfælde kan gives en kortere og billigere Vej, en Vej, der slet ikke koster Noget, hvorved saa at sige en administrativ Undersøgelse af Sagen kan finde Sted, hvis Resultat Sagsføreren indenfor visse Grænser er pligtig at underkaste sig. Men vil man have en saadan Kontrol med Sagsførerne — jeg tror ikke, der kan ansøves nogen fornuftig Grund, hvorfor man ikke ligesaavel skulde trænge til at have den her som andre Steder — tror jeg ikke, det lader sig bestride, at der ikke gives nogen for Sagsførerstanden selv mere tiltalende Maade at indrette denne Kontrol paa, end derved, at det er Mand, valgte af deres egen Midte, i hvis Hænder denne Kontrol lægges. Jeg kan forstaa, at man kunde betragte det som en Nedsættelse af Sagsførerstanden, som et Indgreb i dens Uafhængighed og som en Maade, hvorpaa man kunde trykke dem og hægne sig paa dem for deres Optraaden i visse politiske Sager og Sligt, dersom Kontrollen med Sagsførerne skulde udøves af Dommerne eller Statsautoriteter overhovedet; men jeg kan ikke forstaa, hvorledes man skulde kunne have nogen Grund til at antage,

at en af Sagsførernes Kolleger udøvet Kontrol i denne Henseende skulde kunne medføre nogen Begrændsning af den Frihed og det Raaderum, som Sagsførerstanden bør have i et frit Samfund. Jeg tror derfor, at man ikke med Nette fra Sagsførerstandens Side kan paasta, at de Forslag, der indeholdes i det foreliggende Udkast, gaa dem for nær. Evertimod, jeg er af den Mening, at man meget snarere er udsat for, at man fra Repræsentationens Side vil finde, at de Forskifter, der her ere givne, ikke gaa dem nær nok. Med Hensyn til dette sidste Punkt vil jeg dog bemærke, at man, om man vil veie de Hensyn, der her komme i Betragtning, ikke maa lade sig lede af en saadan sieblittelig Misstemning, der til visse Tider kan gjøre sig mere eller mindre gjældende mod Sagsførerstanden. Man maa der rolig overveie, hvilken Stilling det gaar an at berede denne Klasse af Medborgere, naar de skulle gjøre den Tjeneste, som de skulle gjøre, og dertil hører jo netop det i et frit Samfund, at de kunne bevare den Uafhængighed og den Frimodighed, som ialtsald ubertiden kan blive nødvendig, naar de skulle optræde overfor Statsautoriteterne som forsvarende private Borgers Rettigheder. Til disse Bemærkninger skal jeg foreløbig indskrænke mig.

Sold: Jeg tror, at det ærede Medlem for Præsts Amts 3die Valgkreds (Neth) igaar gif noget for rask tilværks, naar han forment, at han kunne fritage sig for nærmere at gaa ind paa Spørgsmaalet om Domstolenes Organisation, idet han gif ud fra, at under Forudsætning af, at Umiddelbarhedsprincippet ikke vilde blive anerkjendt, saaledes som det er foreslaaet i tidligere forhandlede Forslag, vilde en Organisation jo ikke med Nødvendighed behøve at nærme sig til det, som Lovforslaget indeholder. Det forekommer mig, at den Diskussion, der har været ført de foregaaende Dage, ingenlunde har haft en saadan Karakter, at det paa nogen Maade gaar an dermed at betragte nogle af de Grundprinciper, som ere nedlagte i disse Lovforslag for at være lagte tilside. Det ærede Medlem bør dog vel heller ikke tillægge sin egen bestemte Stilling imod Umiddelbarhedsprincippet altfor stor Vægt. Det er jo, efter de Overveielser, som have fundet Sted i Kommissionen, henstillet, hvilket Antal Landsretter man skulde finde det rimeligt, at der var. Hvis man fastholder den Grænse, der er fastsat i Lovforslaget om den borgerlige Retspleie for Bærdien af de Sager, som skulle forhandles for Underretterne, nemlig 400 Kr., er det min Mening, at der til Landsretterne ikke vil blive et større Antal Sager, end at det maatte fortjene at tages under meget alvorlig Overveielse, om man ikke af de praktiske Hensyn, som det vil være nødvendigt at tage, bør kunne indskrænke sig til